

Delftse Archeologische Notitie 113

Nieuwbouwlocatie Burgemeester Merkusstraat in Delfgauw, gemeente Pijnacker-Nootdorp

Een archeologisch bureau- en booronderzoek

Jean Paul Bakx & Bas Penning

Delftse Archeologische Notitie **113**

Nieuwbouwlocatie Burgemeester Merkusstraat in Delfgauw, gemeente Pijnacker-Nootdorp

Een archeologisch bureau- en booronderzoek

Jean Paul Bakx & Bas Penning

Opdrachtgever:	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
Contactpersoon:	dhr. H. Renders
Bevoegde overheid:	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
Beheer documentatie:	Provincie Zuid-Holland
Type onderzoek:	Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek
Periode van uitvoer:	Oktober 2016
Aanleiding:	Nieuwbouw woonhuizen
Locatie:	Burgemeester Merkusstraat in Delfgauw, gemeente Pijnacker-Nootdorp
Coördinaten:	87000 / 447229
Onderzoeksmeldingsnr:	4018145100
Projectcode:	PN044
Projectleider:	drs. J.P. Bakx
Projectmedewerkers:	B. Penning (MA)
Status:	Definitieve versie, 9 november 2016
Autorisatie:	

drs. J.P. Bakx

ISSN: 1879-9590
© 2016 Archeologie Delft

Postbus 78
2600 ME Delft
015-2197198
archeologie@delft.nl
www.archeologie-delft.nl

Samenvatting

In Delfgauw gaat op de locatie Burgemeester Merkusstraat nieuwbouw plaatsvinden. Omdat niet uit te sluiten is dat bij deze ontwikkelingen archeologische resten vernietigd worden, heeft de gemeente Pijnacker-Nootdorp aan Archeologie Delft gevraagd om een archeologisch bureauonderzoek uit te voeren. Omdat voorafgaand aan het bureauonderzoek al bekend is dat voor het plangebied aan de Burgemeester Merkusstraat een hoge archeologische verwachting geldt, wordt dit bureauonderzoek gecombineerd met een verkennend booronderzoek.

Uit het bureauonderzoek voor de locatie Burgemeester Merkusstraat is gebleken dat er een hoge verwachting geldt voor het aantreffen van vindplaatsen uit de Romeinse tijd en Late Middeleeuwen. Daarom is er aansluitend aan het bureauonderzoek een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek is gebleken dat er geen archeologische resten meer verwacht worden binnen dit plangebied. Ook voor deze locatie wordt daarom geadviseerd geen verder archeologisch onderzoek te laten uitvoeren.

De uiteindelijke beslissing over vervolgonderzoek ligt bij het bevoegd gezag, in deze de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

Inhoudsopgave

3	Samenvatting
7	1 Inleiding locatie
	1.1 Kader en doelstelling
	1.2 Plangebied en voorgenomen bodemverstoring
	1.3 Beleid gemeente Pijnacker-Nootdorp ten aanzien van archeologie
	1.4 Richtlijnen
11	2 Bureauonderzoek
	2.1 Methoden
	2.2 Resultaten
15	3 Conclusie en selectieadvies na bureauonderzoek
	3.1 Conclusie
	3.2 Selectieadvies
17	4 Booronderzoek
	4.1 Onderzoeksmethoden
	4.2 Resultaten veldwerk
	4.3 Beantwoording van de onderzoeksvragen
19	5 Conclusies en aanbevelingen
	5.1 Methoden
	5.2 Resultaten
21	Bibliografie
21	Overzicht van afbeeldingen
23	Bijlage 1 Boorbebeschrijvingen

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In het plangebied aan de Burgemeester Merkusstraat te Delfgauw, gemeente Pijnacker-Nootdorp, wordt nieuwbouw gerealiseerd. Omdat niet uit te sluiten is dat bij deze ontwikkeling archeologische resten vernietigd worden, is aan Archeologie Delft gevraagd om een archeologisch bureauonderzoek uit te voeren. Omdat voortgaand aan het bureauonderzoek al bekend is dat voor het plangebied een hoge archeologische verwachting geldt, wordt het bureauonderzoek gecombineerd met een verkennend booronderzoek.

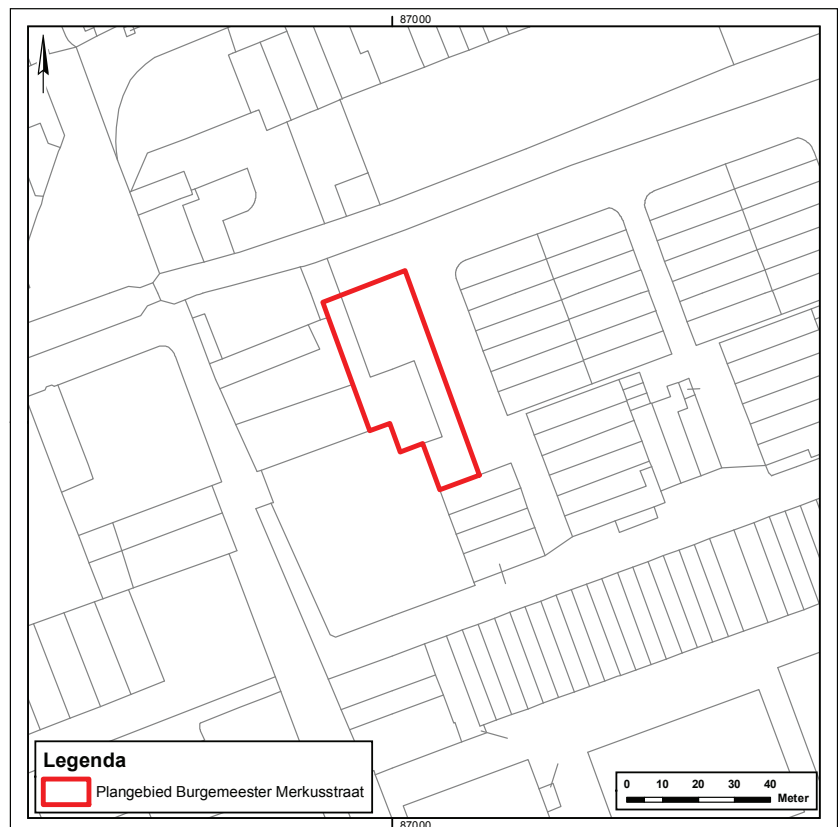
Het doel van een archeologisch bureauonderzoek is het verwerven van informatie om daarmee tot een gespecificeerde, archeologische verwachting te komen. Dit gebeurt aan de hand van bestaande bronnen over bekende of verwachte archeologische waarden. Aan deze verwachting wordt een selectieadvies gekoppeld. Het bevoegd gezag, in deze de gemeente Pijnacker-Nootdorp, neemt vervolgens het selectiebesluit.

Het doel van het verkennend booronderzoek is het toetsen van de archeologische verwachting uit het bureauonderzoek.

1.2 Plangebied en voorgenomen bodemverstoring

Het plangebied ligt in het dorp Delfgauw aan de Burgemeester Merkusstraat (afbeelding 1). De oppervlakte van het perceel bedraagt circa 1250 m² en het centrumcoördinaat is 87001 / 447230.

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit het realiseren van nieuwbouw. De exacte ontgravingsdiepte bij deze ontwikkeling is nog niet bekend.

Afbeelding 1: de ligging van het plangebied op de kadasterkaart.

1.3 Beleid gemeente Pijnacker-Nootdorp ten aanzien van archeologie

In 2010 heeft de gemeente Pijnacker-Nootdorp de archeologische beleidskaart met toelichting vastgesteld. Door middel van het vaststellen van de kaart maakt de gemeente gebruik van de wettelijke mogelijkheid om onderbouwd af te wijken van de vrijstellingsnorm voor bodemingrepen van 100 m². De beleidskaart is reeds in een groot aantal bestemmingsplannen opgenomen en zal ook in nieuwe bestemmingsplannen worden opgenomen.

Beleidskaart¹

Om de omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden goed, maar ook zinvol te laten verlopen, wordt in de gemeente Pijnacker-Nootdorp alleen archeologisch (voor)onderzoek vereist wanneer de aard van de bodemingrepen dusdanig is dat er daadwerkelijk schade aan het bodemarchief kan optreden. De verschillende beleidszones vereisen dan ook elk een eigen benadering voor wat betreft de vrijstelling van archeologisch onderzoek voor bodemverstoringen tot een bepaalde diepte en omvang.

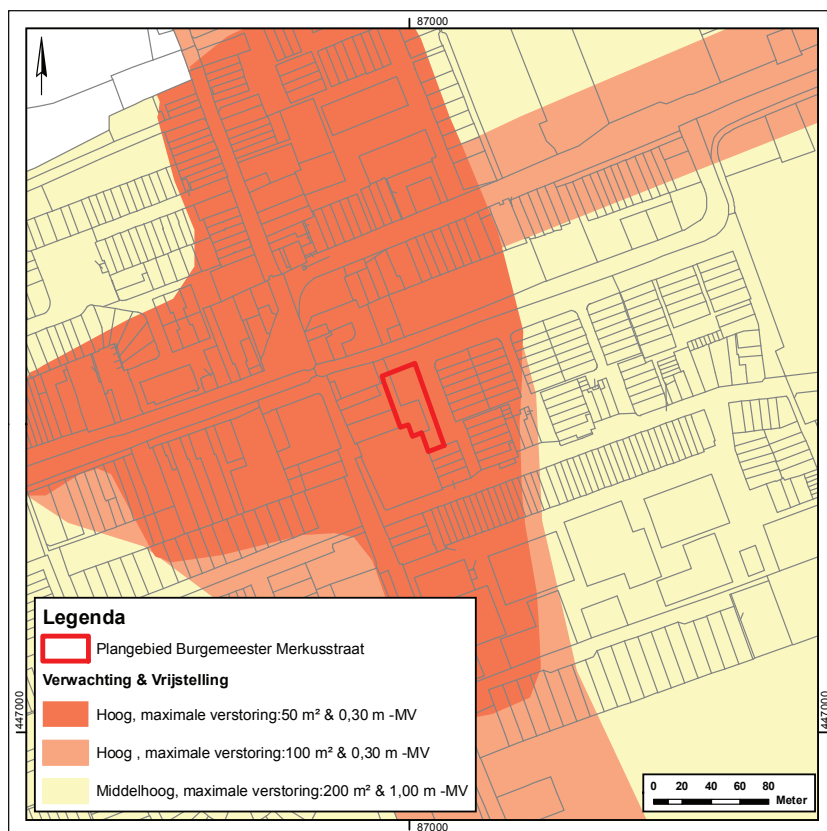
Het plangebied ligt volgens de beleidskaart geheel in een zone met een hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Voor het plangebied geldt een vrijstellingsregime voor een maximaal te verstoren oppervlak van 50 m² met een maximale diepte van 30 cm onder maaiveld (afbeelding 2).

Bestemmingsplan

Op het plangebied is het bestemmingsplan 'Historische kern Delfgauw' van toepassing.² Op de plankaart is ter hoogte van het plangebied sprake van een dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 1'. Dit houdt in dat er archeologisch onderzoek moet plaatsvinden wanneer in het plangebied de ontwikkeling een oppervlakte heeft groter dan 50 m² en er dieper wordt gegraven dan 30 cm onder het maaiveld.

¹ Kerkhof 2009.

² Bestemmingsplan Historische kern Delfgauw, NL.IMRO.1926.bp00011 0064-4002, vastgesteld 05-09-2013.

Afbeelding 2: het plangebied geprojecteerd op de archeologische beleidskaart van de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

4.4 Richtlijnen

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de eisen zoals deze zijn opgesteld in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.3, van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>).

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Het doel van dit bureauonderzoek is het verzamelen van alle bekende gegevens met betrekking tot de verstoringen, geologie, historische-geografie en archeologie in de omgeving van het plangebied. Aan de hand van deze gegevens kan een archeologische verwachting worden opgesteld.

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van de informatie uit het Archeologisch Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN), de bodem-, geomorfologische en geologische kaart en overige bronnen.

2.2 Resultaten

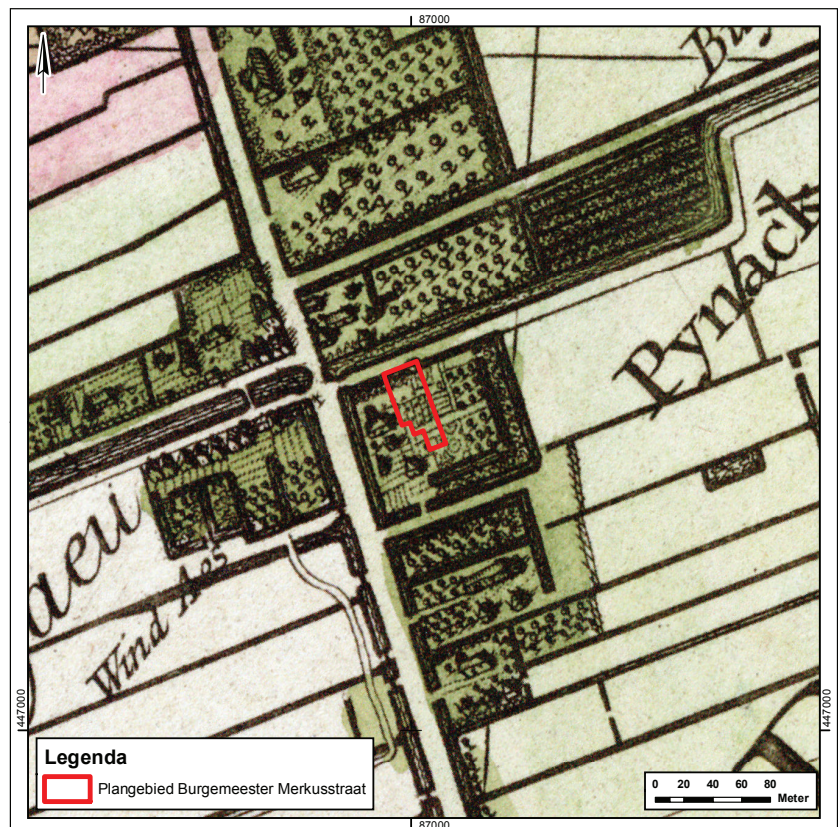
Huidig grondgebruik

Het is van belang om voorafgaand aan het onderzoek het huidige grondgebruik vast te stellen. Bodemverontreiniging, bebouwing, oppervlakteverharding, riolering, kabels en leidingen kunnen de archeologische verwachting beïnvloeden- en bepalend zijn voor de te volgen onderzoeksstrategie.

Op dit moment ligt het plangebied braak en is in gebruik als grasland. Het maaiveld bevindt zich op 0,6 m - NAP.

Historisch grondgebruik en verstoringen

Het bestuderen van het historisch grondgebruik van het plangebied kan informatie verschaffen over eventuele archeologische vindplaatsen. Uit de bestudering van

Afbeelding 3: het plangebied (globaal) geprojecteerd op de kaart van Kruikius uit 1712.

oud kaartmateriaal kan blijken of het plangebied in het verleden bebouwd is en of er bijvoorbeeld (water)wegen in het plangebied aanwezig zijn geweest. Ook kunnen ontgravingen en ophogingen door middel van oude kaarten soms in beeld worden gebracht.

Op de oudste gedetailleerde kaart van het plangebied, de kaart van Kruikius uit 1712³, is te zien dat het plangebied onbebouwd is en wordt gebruikt als moestuin (afbeelding 3). Ten westen van het plangebied liggen enkele huizen en boerderijen die samen de historische kern van Delfgauw vormen. In de tweede helft van de 19^e eeuw komt er verandering in deze situatie.⁴ Vanaf dit moment staat er vrijstaande bebouwing in het plangebied, de aard van deze bebouwing is niet duidelijk. In de tweede helft van de 20e eeuw wordt er binnen het plangebied een school gebouwd.

Bekende aardwetenschappelijke waarden⁵

In het verleden bestond er vaak een nauwe relatie tussen de locatiekeuze voor nederzettingen en de bodemgesteldheid. Zo was in West-Nederland de aanwezigheid van een droge ondergrond één van de belangrijkste vestigingsfactoren in een gebied dat geregeld door binnendringend zee- en rivierwater werd bedreigd. Het is daarom belangrijk om duidelijkheid te krijgen over de bodemopbouw van het plangebied, zodat onderzocht kan worden of delen van dit plangebied in aanmerking kwamen voor bewoning of wellicht op een andere manier bruikbaar waren voor de mens. De vorming en opbouw van het landschap ter hoogte van het plangebied en de directe omgeving kan als volgt worden omschreven.

Tot omstreeks 4500 voor Chr. schoof de kustlijn steeds verder naar het oosten op. Grote overstromingen leidden tot het sedimenteren van de dikke, kleiige dekafzettingen van het Laagpakket van Wormer. Langs de, steeds veranderende kustlijn, ontstonden ook kustbarrières. Hierdoor veranderde het gebied in een lagunair, dynamisch waddegebied. Dit waddegebied werd doorsneden door geulen, waardoor ook geulafzettingen ontstonden die tot het Laagpakket van Wormer worden gerekend.

Vanaf circa 4500 voor Chr. nam de snelheid waarmee het zeewater steeg af en ontstond een nieuwe kustlijn, in de vorm van een kustbarrière, op circa 10 kilometer landinwaarts van de huidige kustlijn. Hierna bouwde deze kustlijn zich uit in westelijke richting, waardoor reeksen strandwallen ontstonden (Laag van Rijswijk), die van oost naar west jonger werden. Door opstuiving van zand ontstonden op deze lage zandlichamen, lage duintjes (Laag van Ypenburg).

Rond 3200 voor Chr. verplaatste de voormalige Rijn-Maasmonding en verplaatste deze zich naar het gebied waar die nu ligt. Bovendien had zich nu een permanente kustbarrière gevormd. Hierdoor stagneerde de afwatering van de waddenlagune in het gebied en ontstond vernatting. De omstandigheden in dit natte gebied waren zeer geschikt voor veengroei. Tot circa 300 voor Chr. vormde zich een uitgestrekt veengebied op het Laagpakket van Wormer: het Hollandveen Laagpakket. Vanaf de 3^e eeuw voor Chr. breekt nabij Naaldwijk het geulsysteem van de Gantel het achterland in. De zandige afzettingen van de zogenaamde Gantel Laag (Laagpakket van Walcheren) snijden zich uit in het onderliggende veen en weten het onderzoeksgebied te bereiken. Vanaf Delft vertakte het systeem zich in meerdere richtingen. Buiten de geulafzettingen sedimenteerden de zwaardere kleien van de Gantel Laag. Deze liggen bovenop het veenpakket. Na verloop van tijd verzandden de geulen. Als gevolg van de druk van de zwaardere kleien begint het onderliggende veen te klinken. Dit doet het harder dan de lichtere zandige geulafzetting. Hierdoor treedt er een reliëfinversie op, waarbij de oude geulen hoger in het landschap komen te liggen. Dit worden vanaf de jaartelling potentiële locaties voor bewoning.

Rond de 3^e eeuw na Chr. vernatten de omstandigheden in het gebied opnieuw en begon het Hollandveen Laagpakket weer te groeien. Vanaf circa 900 na Chr. ontstond een nieuwe Maasmonding. Hierdoor werd het veengebied door waterlopen beter ontwaterd en stopte het met groeien. Vanaf dat moment werden de veengebieden geschikt voor ontginning.

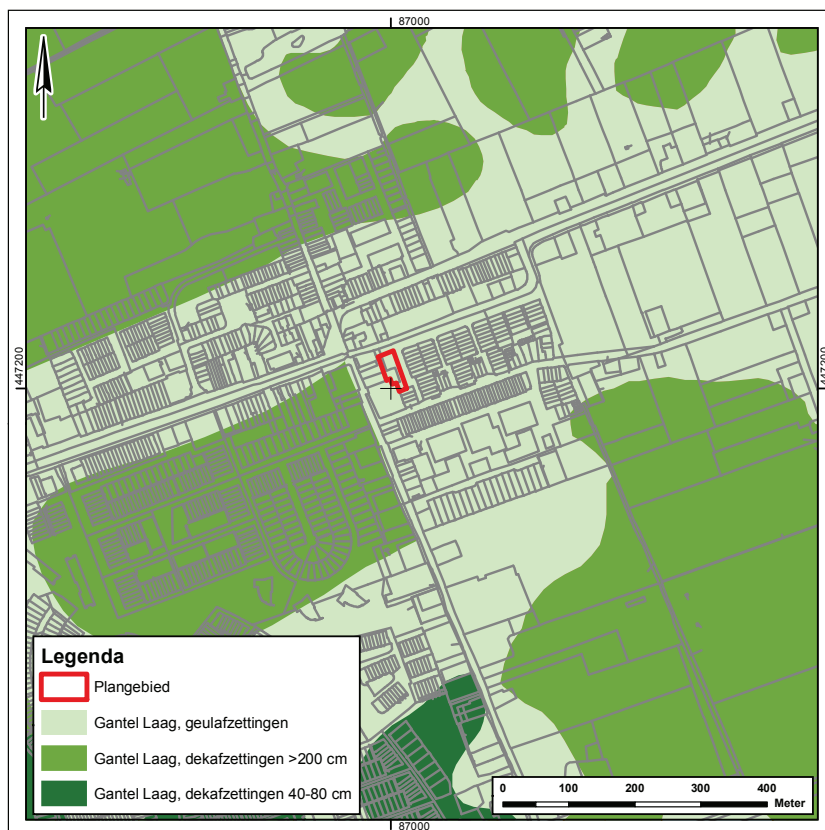
Vanaf de Late Middeleeuwen (circa 1050 na Chr.) ontstonden hierdoor grote veranderingen in het landschap. Het veen dat aan het oppervlak lag werd op grote schaal afgegraven en verdween grotendeels. Het water dat achterbleef in de voor-

³ Kruikius & Kruikius 1712, kaartblad 19.

⁴ topotijdreis.nl, 18-10-2016.

⁵ Naar Kerkhof 2009, 22-30.

Afbeelding 4: de geologische ondergrond van het plangebied.

malige veengebieden werd weggemalen, waardoor de droogmakerijen ontstonden. Hierdoor kwamen in het gebied de afzettingen van Wormer weer aan het oppervlak te liggen.

Omdat men in deze periode steeds meer ingreep in het landschap, werd men minder afhankelijk van geologisch aantrekkelijke woonlocaties. In deze tijd was de bewoning dan ook minder gebonden aan bepaalde geologische afzettingen en meer aan de nieuw ontstane bewoningslinten van waaruit men de veengebieden ontgon. In de omgeving van het plangebied liggen, volgens de Geologische Kaart van Zuid-Holland, de geulafzettingen van de Gantel Laag van het Laagpakket van Walcheren aan het oppervlak (afbeelding 4).⁶ Deze hoger gelegen geulsedimenten waren in de Romeinse tijd aantrekkelijke locaties om te wonen. De geulafzettingen hebben zich in de onderliggende Hollandveen Laag ingesneden waardoor deze mogelijk geheel verdwenen is. Onder deze lagen liggen de afzettingen van het Laagpakket van Wormer.⁷

⁶ Van Staalduinen, 1979.

⁷ Voor de afgebeelde kaart is gebruik gemaakt van de Archeologisch-Geologische kaart van Delft en de Geologische kaart van Zuid-Holland. Door verschil in detail tussen beide kaarten is er een overgang zichtbaar.

⁸ Loonen, 2016; archisnummers 2456709100, 1683647100, 3976731100.

⁹ De Graaf et al., 2015; archisnummer 2482231100.

¹⁰ Bult et al., 2006; archisnummer 3111883100.

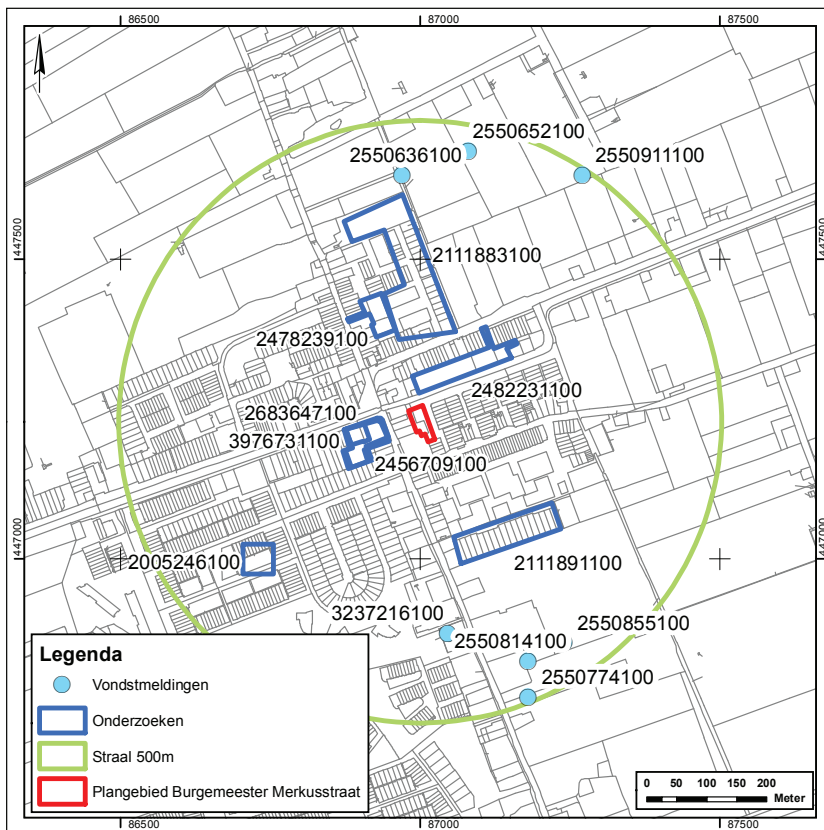
¹¹ Van der Feest & Van der Veen, 2015; archisnummer 2478239100.

¹² Bult et al. 2006; archisnummer 2111891100.

Bekende archeologische waarden

Uit het landelijke Archeologische Informatiesysteem (Archis) en de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) blijkt dat zich in een straal van 500 meter rond het plangebied enkele archeologische onderzoeken en vondstmeldingen bevinden (afbeelding 5).

Direct ten westen van het plangebied, aan de andere zijde van de Zuideindseweg, heeft in 2016 een proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden.⁸ De bodem was op deze locatie grotendeels verstoord en er zijn geen behoudenswaardige vindplaatsen aangetroffen. Iets ten noorden van het plangebied heeft een bureau- en booronderzoek plaatsgevonden aan het Spui.⁹ Uit dit onderzoek bleek dat er geen verwachting gold voor resten ouder dan de 20^e eeuw en dat de bodem verstoord was tot 1,25 meter onder maaiveld. Iets noordelijker van dit onderzoek hebben twee booronderzoeken plaatsgevonden aan de straten Vrijenban¹⁰ en Noordeindseweg.¹¹ In beide gevallen zijn er geen vindplaatsen aangetroffen. Ten zuiden van het plangebied heeft ook een booronderzoek plaatsgevonden dat geen vindplaatsen heeft opgeleverd.¹²

Afbeelding 5: archeologische onderzoeken in een straal van circa 500 meter rondom het plangebied.

Ten zuidoosten van het plangebied heeft een archeologische opgraving plaatsgevonden.¹³ Hierbij is een huiserf aangetroffen dat dateert vanaf het midden van de 12^e eeuw tot het laatste kwart van de 13^e eeuw.

Behalve uit onderzoeken zijn er ook losse archeologische vondsten bekend. Ten zuiden van het plangebied, langs de Zuideindseweg, zijn een aantal sporen en vondsten gedaan die dateren vanaf de 13^e eeuw.¹⁴ Ten noorden van het plangebied zijn bij een veldkartering op drie plaatsen een aantal vondsten gedaan.¹⁵ De aard van deze vondsten is niet bekend.

Gespecificeerde archeologische verwachting

Op basis van deze bureaustudie geldt voor het plangebied hoge archeologische verwachting van vindplaatsen uit de Romeinse tijd en Late Middeleeuwen. Deze verwachting is gebaseerd op de verwachte geologische opbouw van het plangebied, de ligging nabij de historische bebouwing en de bekende gegevens uit archeologisch onderzoek in de directe omgeving.

¹³ Flamman & Besselsen (red.), 2008, 284 & 285; archisnummer 2005246100.

¹⁴ Archisnummers 2550774100, 2550814100, 2550855100 & 3237216100.

¹⁵ Archisnummers 2550636100, 2550652100 & 2550911100.

3 Conclusie en selectieadvies na bureauonderzoek

6.1 Conclusie

Op basis van deze bureaustudie geldt voor het plangebied hoge archeologische verwachting van vindplaatsen uit de Romeinse tijd en Late Middeleeuwen. Deze verwachting is gebaseerd op de verwachte geologische opbouw van het plangebied, de ligging nabij de historische bebouwing en de bekende gegevens uit archeologisch onderzoek in de directe omgeving.

6.2 Selectieadvies

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek wordt geadviseerd om de hoge archeologische verwachting voor het plangebied te toetsen door middel van een verkennend booronderzoek. Hierbij kan gekeken worden naar de bodemopbouw en eventuele verstoringen van de bodem. Aan de hand van de resultaten van het booronderzoek kan bepaald worden of eventueel vervolgonderzoek noodzakelijk is.

Voor dit onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen aangeraden:

- Hoe ziet de stratigrafie van het plangebied er uit en is de bodemopbouw intact?
- Zijn er aanwijzingen voor archeologische vindplaatsen binnen het plangebied, en zo ja, wat is de diepteligging, stratigrafische positie en omvang van de vindplaats(en)?
- Wat is het advies ten aanzien van eventueel archeologisch vervolgonderzoek

De uiteindelijke beslissing omtrent vervolgonderzoek ligt bij het bevoegd gezag, in deze de gemeente Pijnacker-Nootdorp (mevrouw P. Kloosterman, adviseur van de gemeente Pijnacker-Nootdorp, 06-53988767, pkloosterman@delft.nl).

4 Booronderzoek

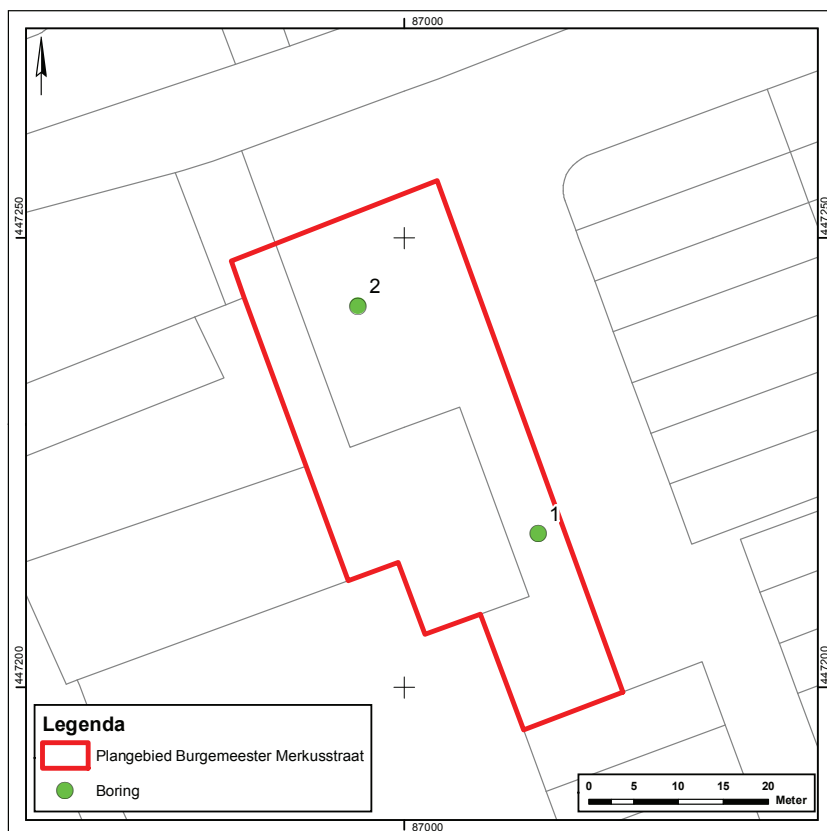
4.1 Onderzoeksmethoden

Het veldonderzoek aan de Burgemeester Merkusstraat bestond uit een verkennend booronderzoek. Met behulp van grondboringen kan de bodem worden onderzocht op de aanwezigheid van archeologisch materiaal. Booronderzoek biedt tevens de mogelijkheid de stratigrafische positie van de grondlagen met archeologische vondsten nauwkeurig te bepalen, zodat de dikte van een eventueel archeologisch niveau en de diepte waarop de archeologische sporen te verwachten zijn, kan worden bepaald. Met booronderzoek is het mogelijk de geologische bodemopbouw in kaart te brengen en door de mens en natuurlijke bodemerosie ontstane verstoringen van de bodem vast te stellen. Conform de richtlijn van de provincie Zuid-Holland zijn er gemiddeld tien boringen per hectare gezet.

De locatie van de boringen is van te voren op basis van recent kaartmateriaal bepaald. Hierbij is rekening gehouden met recente ophogingen en afgravingen. Bij het onderzoek was het voornamelijk van belang om de bodemopbouw te documenteren en te onderzoeken of er verstoringen, ophogingslagen en/of vondstlagen aanwezig zijn. Er zijn twee boringen gezet (afbeelding 6). De diepste boring (boring 1) is gezet tot 3,3 m –mv. De andere boring is gezet tot 3 m –mv.

De boorprofielen zijn beschreven in een hiervoor ontwikkeld computerprogramma. Dit is gedaan volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, samengesteld door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB).¹⁶ Hierbij worden onder andere de textuur van de bodemlagen, de kleur en de diepte genoteerd. Bovendien worden de eventuele archeologische indicatoren (scherven, bot, steen, houtskool etc.) vermeld. Andere aanwijzingen voor de aanwezigheid van oude bewoning, zoals in de grond aanwezige fosfaten, zijn ook ge-

¹⁶ Bosch et al. 2006.

Afbeelding 6: de locaties van de boringen.

documenteerd. De exacte locatie van alle boringen is vastgelegd op een recente luchtfoto. De hoogte van het huidige maaiveld is bepaald aan de hand van het Actueel Hoogtebestand Nederland.

Voor dit onderzoek zijn de in het bureauonderzoek voorgestelde onderzoeksvragen gebruikt.

4.2 Resultaten veldwerk

De bovenste 70 tot 80 cm van de bodem bestaat uit recente ophogingslagen die waarschijnlijk zijn aangebracht bij de bouw van de school die toto voor kort in het plangebied stond. Onder deze lagen bevinden zich oudere ophogingslagen van sterk humeuze klei. De bovenste lagen hiervan bevatten sintels en steenkool, maar naar mate er dieper geboord werd, zijn er uitsluitend nog puinbrokjes aangetroffen. Waarschijnlijk zijn de ophogingslagen aangebracht om de moestuin op te hogen en vruchtbaarder te maken. Onder de ophogingslagen, vanaf 1,8 m – mv, is de natuurlijke ondergrond aangetroffen. Deze bestaat in boring 1 uit een dunne laag veraard veen op diverse klei- en zandlagen. Deze klei- en zandlagen behoren tot de geulafzettingen van de Gantel Laag. In boring 2 is de veraarde veenlaag niet aangetroffen en liggen de ophogingslagen direct op de klei- en zandlagen. Behalve het puin zijn er geen archeologische indicatoren aangetroffen.

4.3 Beantwoording van de onderzoeksvragen

In deze paragraaf worden de voor dit onderzoek opgestelde onderzoeksvragen beantwoord.

Hoe ziet de stratigrafie van het plangebied er uit en is de bodemopbouw intact?

De top van de bodem bestaat uit diverse ophogingslagen. De bovenste van de lagen is recent, daaronder liggen oudere, humeuze lagen die zijn aangebracht voor verbetering van de moestuinen. Onder de ophogingslagen liggen de natuurlijke geulafzettingen van de Gantel Laag. De bodembouw lijkt intact, maar mogelijk heeft het bewerken van de moestuin de top van de Gantel Laag aangetast.

Zijn er aanwijzingen voor archeologische vindplaatsen binnen het plangebied, en zo ja, wat is de diepteligging, stratigrafische positie en omvang van de vindplaats(en)?
Er zijn geen aanwijzingen voor archeologische vindplaatsen binnen het plangebied Burgemeester Merkusstraat.

Wat is het advies ten aanzien van eventueel archeologisch vervolgonderzoek?

Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen en er worden geen archeologische vindplaatsen meer verwacht. Daarom wordt geadviseerd geen verder archeologisch onderzoek uit te voeren. De uiteindelijke beslissing over vervolgonderzoek ligt bij het bevoegd gezag, in deze de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

De bodemopbouw binnen het plangebied is intact, maar er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Er worden geen archeologische vindplaatsen meer verwacht binnen het plangebied Burgemeester Merkusstraat.

5.2 Advies voor vervolgonderzoek

Er wordt geadviseerd om binnen het plangebied geen verder archeologisch onderzoek uit te voeren, omdat er geen archeologische vindplaatsen meer worden verwacht.

De uiteindelijke beslissing over vervolgonderzoek ligt bij het bevoegd gezag, in deze de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

Gebruikte afkortingen

DAN	<i>Delftse Archeologische Notities</i>
DAR	<i>Delftse Archeologische Rapporten</i>
RAM	<i>Rapportage Archeologische Monumentenzorg</i>

Literatuur

Bestemmingsplan Historische kern Delfgauw, vastgesteld 05-09-2013

Bult, E.J., S.H. Jongma & B. Penning, 2006: Delfgauw Willemshoeve in de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Een inventariserend veldonderzoek (IVO), *DAR* 82.

Feest, N.J.W. van der & V. van der Veen, 2015: *Archeologisch verkennend veldonderzoek door middel van boringen Noordeindseweg 10 te Delfgauw*, Roermond.

Kerkhof, M., 2009: Pijnacker-Nootdorp. Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart, *DAR* 96.

Kruikius, N. & J. Kruikius, 1977 (1712): *'t Hooge heemraedschap van Delflant met alle de steden, dorpen en ambachten*, Alphen aan den Rijn.

Flamman, J.P. & E.A. Besselsen (red.), 2008: Het verleden boven water, archeologische monumentenzorg in het AHR-project, *RAM* 148.

Graaf, R. de, E.E.A. van der Kuijl, L. Nijdam & J.F.M. Rohling, 2015: *Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek Archeologie Plangebied Spui 6 te Delfgauw, Gemeente Pijnacker-Nootdorp*, Zelhem.

Loonen, A.F., 2016: Archeologisch onderzoek voormalige Rabobanklocatie te Delfgauw, *Archeodienst Rapport* 788.

Paans, M., E.J. Bult, J.-M. Groen & C. Gutjahr, 2004: *Archeologisch-Geologische kaart van de Gemeente Delft*, Delft.

Overige geraadpleegde bronnen

ahn2.nl, 18-10-2016

topotijdreis.nl, 18-10-2016.

Overzicht van afbeeldingen en bijlagen

Afbeelding 1 [blz. 7]

De ligging van het plangebied op de kadasterkaart.

Afbeelding 2 [blz. 8]

Het plangebied geprojecteerd op de archeologische beleidskaart van de gemeente Pijnacker-Nootdorp

Afbeelding 3 [blz. 11]

Het plangebied (globaal) geprojecteerd op de kaart van Kruikius uit 1712.

Afbeelding 4 [blz. 13]

De geologische ondergrond van het plangebied.

Afbeelding 5 [blz. 14]

Archeologische onderzoeken in een straal van circa 500 meter rondom het plan-

gebied.

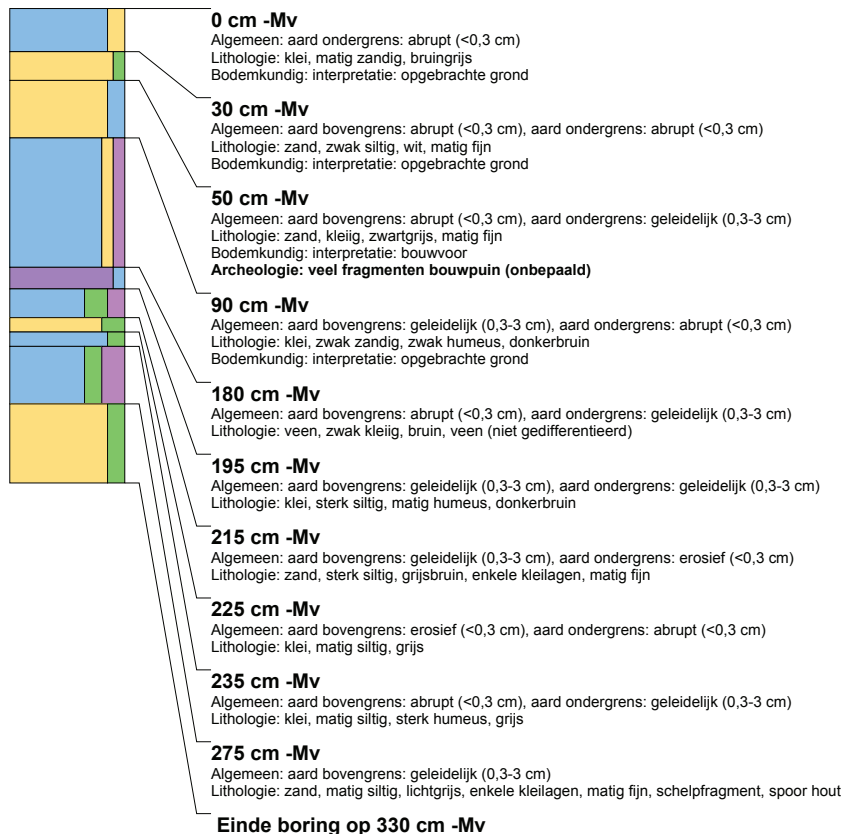
Afbeelding 6 [blz. 17]
De locaties van de boringen.

Bijlage I [blz. 23]
Boorbeschrijvingen.

Bijlage 1 Boorbeschrijvingen

boring: PN044-1

beschrijver: BP, datum: 19-10-2016, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 37E, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Pijnacker-Nootdorp, plaatsnaam: Delfgauw, opdrachtgever: Gemeente Pijnacker-Nootdorp, uitvoerder: Archeologie Delft

boring: PN044-2

beschrijver: BP, datum: 19-10-2016, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 37E, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Pijnacker-Nootdorp, plaatsnaam: Delfgauw, opdrachtgever: Gemeente Pijnacker-Nootdorp, uitvoerder: Archeologie Delft

